

Een aardig
rennertje

Een aardig rennertje

Pierre Hawinkels

Voor pap en mam

Schrijver: Pierre Hawinkels

Coverontwerp: Pierre Hawinkels

ISBN: 9789464052329

Foto's: Wiel Kuntzelaers, Piet van der Beek

© Pierre Hawinkels

Mam, mag ik gaan wielrennen ?

‘Als je rapport goed is mag je mee’ had mam gezegd. En dus staat Peter op een zomerse zaterdag in 1967 op de speelplaats van de meisjesschool, klaar voor vertrek. Z’n sportfiets, die pap uit Duitsland heeft meegebracht, heeft hij extra goed gepoetst. Het koffertje, geleend van oma, zit in de vrachtwagen. Die rijdt alvast vooruit naar de kampplaats in Heeze. Peter mag op jeugdkamp.

Om negen uur precies stapt hij samen met zijn klasgenootjes van de vijfde en de jongens van de zesde klas én de meisjes van de vijfde en zesde van de meisjesschool op de fiets. Er vloeien links en rechts wat tranen maar Peter vindt het alleen maar prachtig. Hij kan niet wachten om zo’n lange reis te maken. Verder dan de speeltuin in Schalbruch, net over de grens bij Koningsbosch, is hij op zijn fiets nog nooit geweest. De leiders en leidsters van de AJM fietsen met de groep mee. Zelf nog jongens en meisjes, die aan de Huijsbongerdweg een blokhut hebben gebouwd, onder het toezien van kapelaan Kirkels. Daar draaien ze moderne muziek, van *the Beatles* en *Simon and Garfunkel*. Zo lang het door de katholieke beugel kan mag de Montforter jeugd daar zijn gang gaan. Peter is er één keer binnen geweest, samen met pap, toen hij zich ging aanmelden voor het kamp. Het zag er een beetje spookachtig uit. Met vissersnetten aan de muren en felgekleurde lampen tegen het plafond. En posters uit de *Muziek Express* van *the Rolling Stones* en *the Mamas and the Papas*. Toch ook wel mooi.

Via Maasbracht rijdt de lange fietsrij naar Wessem, over de nieuwe brug langs de autoweg. Het is voor het eerst dat Peter de brug ziet nu hij klaar is. Vorig jaar had hij vanaf het veer al een blik erop kunnen werpen maar van afstand. En toen was hij nog niet klaar.

Bergop worden sommige kinderen geduwd. Peter niet. Op zijn sportfiets komt hij zelf wel dat bultje op. De hulp die Bas,

een van de leiders, hem aanbiedt slaat hij dan ook resoluut af. Maar stiekem is hij toch wel blij als ze in Ittervoort bij de Napoleonsweg stoppen. Op het terras van een chauffeurscafé krijgen de kinderen een glaasje sinas of 7-up en kunnen ze even op rust komen. Weer wordt er gehuild. Meisjes. Twee. En dus wordt vanuit het café gebeld naar Montfort. Of iemand met de auto naar Ittervoort kan rijden en dan door naar Heeze.

Een half uurtje later gaat de tocht verder. Twee leiders hebben aan hun hand een meisjesfiets. Omdat die veel lager zijn dan hun eigen fietsen zitten ze naar rechts gebogen. Peter let er verder niet op. Hij is sinds Ittervoort alleen maar geobsedeerd door het bordje 'Brabant' dat volgens meneer kapelaan zo dadelijk langs de weg moet verschijnen. Maar dat dadelijk duurt nog wel een hele poos. Eerst voert de tocht dwars door Weert en over een ophaalbrug. Hij heeft er wel eens een op plaatjes gezien op school, maar in het echt nog nooit. Altijd gedacht dat die dingen alleen in Holland staan.

Even later is het weer pauze. Bij de Wildenberg krijgt iedereen meegenomen broodjes en een glas chocomel dit keer. In het zonnetje kruipt Peter samen met Paultje van de Coöperatie, zijn schoolvriendje, op een wip. Ze rennen naar een kabelbaan en laten zich in de autoband die aan het touw hangt het bos in glijden. De vakantie is begonnen. Al gauw wemelt het rond het terrein van de spelende kinderen. De leiders zitten bij elkaar op een paar bij elkaar geschoven banken. Totdat meneer kapelaan het welletjes vindt. Met een luid "We vertrekkuuhhhhhhh" roept hij iedereen bij elkaar. Op naar Heeze!

Een kilometer verderop staat het bordje 'Brabant' langs de weg. 'Welkom in Brabant' zelfs. Peter is trots op zichzelf. Hij is helemaal naar Brabant gefietst! Met gejoel passeert de fietskaravaan de provinciegrens. Het landschap verandert niet echt. Nog steeds veel boerderijen en bossen. En lange lanen met berken en eiken.

Een uurtje later verschijnt dan eindelijk het bordje 'Heeze' langs de weg. We zijn er, denkt Peter, toch wel moe. Maar even later rijdt de groep het dorp weer uit. Ze hoeven toch zeker niet verder? Zouden ze gelogen hebben? Bang, dat de kinderen anders niet op de fiets zouden zijn gestapt. Of misschien nog erger, de ouders geen toestemming zouden geven. Peter vraagt aan Bas, die naast hem fietst of het nog ver is. Een teken van zwakte, maar ja, hij heeft onderhand wel de pijp leeg. "Nee, we zijn er nu zo" zegt Bas op een aanmoedigende toon. En inderdaad, een paar honderd meter verderop rijden ze bij een boerderij linksaf het erf op.

Dit is dus het kamp. Althans, de slaappleaats. De koffers en tassen liggen in een grote stapel op de aangeharkte binnenplaats. Iedereen pakt zijn spullen eruit en sleept die naar een grote loods waar roestige veldbedden in rijen staan opgesteld. Peter zoekt een plekje naast Paul in de hoek van de jongensslaapzaal, zoals de loods genoemd wordt. Samen lopen ze snel weer naar buiten. In Weert hebben ze gespeeld met Petra. Petra is familie van meneer kapelaan en ze komt uit Maastricht. Hoe ze hier verzeild geraakt is weten ze niet, maar Paul en Peter zijn verliefd, zoveel is zeker. Petra is bijna net zo mooi als Gemma van de slager op wie Peter al sinds zijn eerste communie verliefd is. Maar Gemma is niet op kamp. En bovendien heeft ze hem een keer op de grond gegooid op de speelplaats van de kleuterschool, dus is hij altijd op gepaste afstand van haar gebleven. Stil genietend van haar donkerharige aanwezigheid op de spaarzame momenten dat hij haar ziet. Zij zit op de meisjesschool, Peter op de jongensschool. Zij woont aan de berg, hij in het dorp. Dus ja, waar kom je elkaar dan tegen. Op de kermis, bij de fancy fair, op het 40-jarig ambtsfeest van meneer pastoor. Montfort is een klein dorp, maar als je verliefd ben kan het erg groot zijn. Té groot.

Buiten zit Petra samen met Agnes in het gras. Te wachten tot de groepen ingedeeld worden. De jongens gaan erbij zitten.

Al snel raken ze weer met haar aan de praat. En met Agnes, want het mag natuurlijk niet te veel opvallen. Er zijn meer kapers op de kust. De ene na de andere jonge mannelijke Montfortaan wil kennis maken met dat knappe onbekende meisje. Peter baalt dan ook flink als hij wordt weggeroepen door Herman en Lia. Zij zijn de leiders van groep drie, waar hij volgens hun lijstje deel van uitmaakt. Jammer. Herman en Lia zijn niet de hipste figuren uit ons dorp. Ze hebben geen gitaar of mondharmonica. Herman is zelfs al licht kalend. Nee, hij had liever Jos als leider gehad. Die kan gitaar spelen. Dan had hij met hem liedjes mee kunnen zingen. Van *the Kinks* of *Manfred Mann*. Daar heeft hij platen van die hij samen met Tonny, zijn oudere zus, grijs draait op de pick-up. Of van *John Fred and his playboyband*: 'Judy in this car', zoals ze de plaat consequent iedere zondag fout spellen, als ze de Top 30 van Radio Luxemburg luisteren. Tonny schrijft alles op, Peter luistert vooral en ziet zichzelf al als gitarist van *the Troggs* of *the Small Faces*. Nee, niet als zanger. Laat hem maar gitaar spelen.

Groep drie is geen leuke groep. Want Petra zit er niet in. En Paultje ook niet. Peter voelt zich als jongste van de groep een beetje verloren. De meisjes in de groep kent hij nauwelijks en van de jongens van de zesde klas kent hij alleen Jan een beetje, omdat hij iedere donderdag naast hem zit als hij samen met Geer, Thijs, Martin en Huib een middag mag meedraaien bij hoofdmeester Maassen.

Jan van Ophoven is wielrenner. Hij vertelt Peter dat hij op zondag het kamp mag verlaten om in Liessel, een dorpje niet ver van Heeze, een wedstrijd te fietsen. Je moet wel een goede wielrenner zijn als je zomaar het kamp mag verlaten. Vol bewondering staat Peter dan ook te kijken als Jan de volgende dag na het ontbijt wordt opgehaald door een groene *Ford Taunus 12M*.

De groep vertrekt even later ook. Lopend, naar een ven op de Strabrechtse Heide. Vandaag mogen de kinderen zwemmen.

Dat komt goed uit want dan hoeft Peter niet met groep drie mee te doen. Zwemmen kan hij niet, dus hij waagt zich niet al te ver in het water. Van een afstandje ziet hij hoe Petra volop geniet van de aandacht die ze krijgt van een aantal zesdeklassers. Zij kan wél zwemmen. In het groepje wordt volop gesopt. Zij natuurlijk het vaakst. Het deert haar kennelijk niet. Iedere keer komt ze weer gillend en proestend boven water, onderwijl haar lange haren uit haar gezicht vegend. Peter is het al snel zat in het water. Samen met Paul struint hij een pad af, de hei op. Ook Paul vindt het maar niks dat die zesdeklassers Petra inpikken. “Wij hadden haar het eerst gezien.” Als ze een eindje gelopen hebben klimmen ze in een verwaaide den op een heuveltje. Paul vindt zijn groep ook niet zo leuk. Ze spreken af dat ze elkaar zo veel mogelijk opzoeken als ze niet in hun eigen groep hoeven te zijn. En ze gaan proberen om Petra terug te krijgen.

Als de jongens een tijdje in de boom zitten zien ze een jong stel gearmd over het zandpad aan komen lopen. Het zijn de leiders van groep vijf. Ze hebben de jongens niet gezien en lopen langs de den. Paul en Peter kijken elkaar aan. Paul legt zijn wijsvinger op zijn mond. Peter knikt. Zo’n twintig meter verderop verlaat het stel het zandpad en verdwijnt tussen de bomen de heuvel op. Gebukt lopen ze tussen de lage struiken door en gaan daar in het dorre gras liggen. Precies op een plek die de twee jongens tussen de struiken door kunnen zien. Al snel begint de jongen het meisje te kussen dat het een lieve lust is. Paul en Peter durven geen kik te laten. Bang dat ze betrappt worden. Hij opent een voor een de knoopjes van haar bloesje, zodat haar gele bikinitopje zichtbaar wordt. Even richt zij zich op en trekt het bloesje uit. Ze draait op haar zij, zodat hij aan de sluiting van haar topje kan. Na wat gefrunnik springt de sluiting open. Voor het eerst in zijn leven ziet Peter blote, grote meisjesborsten. Gefascineerd en gierend van de zenuwen zitten de jongetjes toe te kijken. En te wachten. Ze willen liefst zo snel mogelijk verdwijnen, terug

naar het kamp. Want wat als ze ontdekt worden. Ze krijgen vast een flinke straf. Misschien moeten ze wel naar huis. En wat zal mam dan zeggen. Thuis is nog nooit over seks gesproken. En dan wordt zoonlief afgeleverd omdat hij zat te gluren naar een jongen en een meisje die seks hebben. Peter stoot Paul aan en wijst naar beneden. Nu knikt Paul. Voorzichtig kruipen ze langs de stam omlaag. En stilletjes sluipen ze door het gras naar het zandpad. Daar zetten ze het op een lopen. “Niks zeggen” zegt Paul net voordat ze weer bij het ven aankomen. “Nee” antwoordt Peter kort.

Bij het strandje lijkt het of niemand de jongens heeft gemist. Iedereen is druk met zichzelf en met iedereen in de weer. De leiders zitten en liggen bij elkaar in een kring van handdoeken in het gras. De twee gaan bij het groepje zitten waar ook Agnes en Petra zitten. Een paar jongens proberen indruk te maken door met elkaar te worstelen. Peter zit erbij en kijkt ernaar. Vermoeiend, al dat gedoe. Hij vraagt zich af of Agnes weet dat de aandacht niet voor haar bedoeld is. Ze geniet er in ieder geval wel van. Meer nog dan Petra, lijkt het. Na een tijdje roepen de leiders de groepen bij elkaar. Ook groep vijf, waarvan de leiders weer present zijn. Alsof er niks gebeurd is. Als Peter langs de leidster loopt kijkt hij haar heel even aan, bang als hij is dat ze hun bij het wegsluipen gezien of gehoord heeft. Geen reactie. Misschien had ze net haar ogen dicht.

Met Herman en Lia gaat groep drie in een cirkel in het zand zitten. Ze hebben een groepsopdracht. Op donderdagavond is er een kampvuur en iedere groep moet dan iets voordragen. Lia vraagt of iemand een idee heeft. “Een liedje zingen” oppert een van de meisjes. “Koekhapen” roept Hans. Nagelpoepen, een toneelstukje en een menselijke toren worden in de groep geworpen. Maar het wordt een liedje zingen. Herman stelt voor dat ze zichzelf begeleiden door twee keien op elkaar te slaan en zo wordt besloten dat ze zullen optreden als “de Rollende Stenen”. Peter vindt het

allerminst origineel. En het liedje wordt al evenmin onverwacht *'We shall overcome'*. Niet zijn smaak, verre van dat zelfs, maar ach, een beter voorstel heeft hij ook niet. En als hij dat al zou hebben zou hij het niet noemen. Wie weet moet hij dan wel voorop gaan staan bij het optreden. Dat is wel het laatste wat hij wil.

Herman wil dat ze iedere dag na het avondeten samenkomen en buiten het kamp gaan oefenen. In het geheim. Peter vindt het een raar idee. Hoe wil je uit het kamp met een hele groep verdwijnen zonder dat iemand het merkt. En dat iedere dag. De anderen vinden het kennelijk wel spannend, dus dat is dan afgesproken. De groep heeft een geheim. Niemand vertellen.

Als ze als laatste groep in het kamp aankomen is het daar een drukte van jewelste. Jan van Ophoven is in de ronde van Liessel tweede geworden. Hij gaat op de schouders alsof hij gewonnen heeft. Iedereen feliciteert hem en Peter dus ook. Bij het avondeten gaat hij naast Jan zitten en vraagt hem het hemd van zijn lijf. Hoe vaak hij traint, of hij wel eens gewonnen heeft. "Ja, vorige week in Echt, een afvalrace." Hoe duur zo'n fiets is. Peter wil het allemaal weten. Hoewel hij bij de pupillen van RKvvsNA voetbalt ligt zijn hart al langer bij het wielrennen. Regelmatig houdt hij samen met de jongens uit zijn straat wedstrijden op crossfietsjes door de buurt. Met plastic petjes van *de Gruijter* als belangrijkste attributen om zich echte tourrenners te wanen. Hij heeft van de voorpagina van de *Televizier* het embleem uitgeknipt en dat met *Velpon* op zijn petje geplakt. Hij rijdt voor de *Televizier*-ploeg. Net als Jan Janssen. En meestal wint hij de buurtronde van Montfort. Al moet hij toegeven dat zijn opponenten bijna allemaal jonger zijn. Of dikker.

Vooraf met fietscrossen kan hij zich uitleven. Op het Langdaal, een oude vuilstort aan het einde van de straat, maakt hij met zijn vrienden parkoersen met ligbochten of meten ze wie het verste kan steigeren met zijn fiets. Peter

durft meer dan zijn vriendjes. Twee jaar geleden ging dat behoorlijk mis. Op een woensdagmiddag in september reed Peter op volle snelheid van de berg af om beneden zo ver mogelijk te steigeren. Hij kwam ver. Héél ver. Bij het neerkomen sloeg hij over het stuur en landde op zijn hoofd. Bewusteloos bleef hij op de grond liggen. Geschrokken bogen zijn vriendjes en ook zijn beide zusjes zich over hem heen. Maar hij werd niet wakker. Snel werd mam opgetrommeld, die hem huilend opraapte en rennend naar huis droeg. Een zware hersenschudding, zo constateerde dokter Hanrath. Drie maanden plat in bed met gesloten gordijnen. Pas na de Kerstvakantie kon hij weer naar school. Meester Maassen, het hoofd van de school, wilde hem eerst terugzetten naar de tweede klas maar gelukkig wist meester Erdkamp hem ervan te overtuigen dat Peter met huiswerk de achterstand wel kon inhalen. En dus was het tot de Paasvakantie elke dag huiswerk maken na school. En het crossveldje was verboden terrein. Voor even.

Mam vindt die wielervedstrijdjes maar niks. Op het Langdaal niet, maar ook niet op de weg. Ze heeft Peter door de bocht van de Vinkesteege naar de Hoogstraat zien zeilen toen ze op haar fiets terugkwam van de winkel. Hij had haar niet gezien. En de witte *Opel Rekord* van Wiel Crijns ook niet. Wiel boos, mam boos. Maar Peter won wél de sprint van Jos en Frans. Die moesten wachten tot Wiel langs was. Toen hij thuiskwam voor het eten en vertelde dat hij de ronde van Montfort gewonnen had kreeg hij er flink van langs. Of hij soms dood wilde?

Toch droomt hij die avond naast Jan ervan dat hij ook wielrenner wordt. De hele week praat hij er met zijn nieuwe vriend over. En helemaal als aan het eind van de week een van de leiders vertelt dat Jan Janssen een etappe in de Tour de France heeft gewonnen. Zelfs Petra verdwijnt even naar de achtergrond. Maar die heeft dan al meer dan genoeg aandacht van hem gehad. Tijdens de wandelingen naar het

ven loopt hij een paar keer met haar af. Ze vertelt dat ze niet vaak in Montfort komt. Peter oppert om haar te schrijven. En hij krijgt zowaar haar adres: Kalverstraat 44 in Maastricht. Maar hij mag het aan niemand anders geven. Ze hoeft het niet op te schrijven. Dat onthoudt Peter wel tot hij weer in Montfort is.

Op zaterdag gaan ze op de fiets terug naar huis. Het is nog steeds stralend weer en Peter heeft dan ook zin in de tocht. Maar als ze, net onderweg, Maarheeze voorbij zijn loopt plotseling zijn achterband leeg. Even wordt er gestopt, maar nadat de leiders kort overlegd hebben rijdt de groep weer door. Bas blijft bij Peter en plakt de band. Dat heeft hij zelf nog nooit gedaan. Thuis doet pap dat altijd. In een emmer met water heeft hij het gaatje zo gevonden. Maar nu hebben ze geen water. Peter moet met een handpomp de band oppompen. Er zit een flink gat in de binnenband dus Bas heeft al gauw zijn hand op de plek waar de lucht wegstroomt. Met zijn vinger wrijft hij wat solutie op de band en plakt er een voor-geknijpte pleister op. Na een tijdje wachten pompt hij voorzichtig wat lucht in de band. Op de plek van de pleister houdt hij hem voor zijn rechterwang. "Mooi." Als de band weer op de velg zit stopt hij het gereedschap weer in het rood-witte *Simson*-doosje. De jongste van de twee begint met pompen. Als Bas een tijdje heeft toegekeken neemt hij het over. Bezweet doet Peter zijn vest uit en moffelt het onder de metalen veer op zijn bagagedrager. Als ze opstappen zegt Bas, die de afgelopen week wel gezien heeft dat Peter veel met Jan optrok: "Zo, nu gaan we een tijdrit doen. Zo dicht mogelijk achter me rijden." Dat is aan geen dovemans-oren gericht. De jongen bukt zich over zijn stuur dat hij vlakbij de stuurpen vasthoudt en concentreert zich op het achterwiel van Bas. Die kijkt af en toe achterom. "Gaat het nog?" roept hij als ze een tijdje onderweg zijn. "Ja ja" roept Peter hijgend terug. Ze passeren het bord "De Limburgers heten u welkom". Hij heeft geen lucht om te joelen. Langs Bas

zijn brede rug ziet hij in de verte net hoe de rest van de groep bij *de Wildenberg* de parkeerplaats opdraait. Een paar minuten later doen zij hetzelfde. Als hij druipend van zijn fiets stapt komt een verbaasde Herman naar hem toe. "Zijn jullie er al? Zo, dat is snel, zeg." De jongen groeit een meter en in zijn gedachten staat het nu vast: Ik word wielrenner!

Als ze op de speelplaats van de meisjesschool aankomen staat een grote groep ouders handenklappend op hen te wachten. De opluchting is zichtbaar groot. Bij de jonge fietsertjes omdat ze de lange tocht achter zich hebben, maar ook bij de vaders, moeders, broertjes en zusjes wiens gezinnen weer compleet zijn. Als Peter zijn koffer heeft afgehaald en met pap en mam naar huis loopt met zijn fiets aan de hand begint hij meteen over zijn wielerdroom. Jan heeft een tweedehands *Eroba* te koop met 26 inch wielen. Precies zijn maat, volgens Jan. Peter vraagt aan pap en mam of hij die mag kopen. "Heb je daar dan geld voor?" vraagt pap lachend. "Dan ga ik wel bessen plukken. En aardbeien." Mam vraagt alleen "En het voetballen dan?" "Ach" is het enige wat hij kan verzinnen. Hij is geen goede voetballer. Bij de pupillen speelt hij als spil. Dat zijn meestal niet de grootste talenten. Een bal hard wegtrappen kan hij nog wel maar meer dan drie keer hooghouden lukt hem maar zelden. Aan hem gaat geen groot voetballer verloren.

Sparen

Thuis blijft hij zeuren over de *Eroba* fiets van Jan. Uiteindelijk krijgt hij pap zo ver dat hij samen met hem op de *Zündapp* naar de Zandstraat rijdt om de fiets te bekijken. Neel, de moeder van Jan, begroet hen bij de achterdeur: “Daar hebben we onze nieuwe wielrenner. Kom je naar de fiets kijken, jong?” Kennelijk heeft Jan het er dus over gehad. “Kom maar mee” zegt Neel, “hij staat achter.” In de garage staat een rood-witte racefiets hem al toe te blinken. Met toeclips en rood stuurlicht. Precies zoals hij hem zich had voorgesteld. “Rijd er maar eens op”. Dat laat hij zich geen twee keer zeggen. Nadat pap met een steeksleutel het zadel omlaag heeft gezet stapt hij op de binnenplaats op. Slingerend probeert hij zijn voeten in de toeclips te krijgen. Als dat eindelijk gelukt is fietst hij de weg op. Ja, dit is wat hij wil! Breed lachend rijdt hij terug. Inmiddels is ook Thei, de vader van Jan, erbij gekomen. “Die past je precies” zegt hij als het kleine mannetje afstapt. Verwachtigsvol kijkt die naar zijn vader. Die vraagt aan Thei “Wat kost dat ding?” “Voor vijftig gulden mag je hem hebben” is het snelle antwoord. “Tsja,” richt pap zich naar zijn zoon, “dan kom je aan het sparen”. “Oh, die heb ik zo bij elkaar. Ik ga de hele vakantie aardbeien plukken. En bessen. En kersen. En bij oma de stoep vegen” zegt die stoer.

Met een lach van oor tot oor stapt hij bij pap achter op de brommer. Als ze thuishkomen begint hij meteen over kleren die hij nodig heeft. Zo’n broek met een zeem erin en een wielertui. Van *Televizier*. Of van *Willem II*. En witte sokken, want die hebben echte wielrenners ook. Mam vindt dat hij eerst maar eens moet zorgen dat hij het geld bij elkaar krijgt voor de fiets. “En dan zien we wel verder.” Peter weet genoeg. Mam is ook om.

De volgende dag gaat hij samen met Tonny naar boer Nol om te vragen of ze bij hem kunnen komen werken. Dat kan. Ze kunnen zelfs meteen beginnen met bessen plukken. Voor

dertig cent per kistje. Snel fietsen de twee terug naar huis om oude kleren aan te trekken en een half uurtje later zitten ze met een veilingkistje naast zich rode bessen te plukken. Samen met een stuk of tien andere kinderen uit het dorp. Nol verzamelt de volle kistjes en zorgt dat de plukkers op tijd een lege kist hebben zodat ze niet hoeven te stoppen met plukken. Op een dag plukt Peter acht kistjes vol. Tonny tien. De jongen van negen rekent uit dat hij drie en een halve week moet plukken om de fiets bij elkaar te sparen. Maar na een week zijn alle struiken leeg. Wat nu? Peter gaat naar oma. Elke zaterdag veegt hij daar de stoep en wiedt hij het onkruid. Voor een gulden. Misschien heeft oma nog wel meer werk voor hem. “Nee”, zegt oma, “nu niet.” Maar opa heeft wel wat. De kersen moeten van de boom. “Maar wel met steeltje.” Want hij wil ze naar de veiling brengen. Opa belooft de jongen een briefje van twee vijftig als hij de kersenboom leegplukt. Hij heeft een lange ladder en even later zit Peter al in de boom. De boom ziet helemaal rood van de volle Hedelfingers, maar vol goede moed begint de kersenplukker aan de eerste emmer. Als hij de hele ladder heeft leeggeplukt haalt hij opa erbij die het gevaarte voorzichtig manoeuvrerend verplaatst. Zo gaat de ladder de boom helemaal rond en aan het eind van de dag zitten alleen aan de allerhoogste takken nog kersen. Daar komt het ventje niet bij. Maar daar neemt opa zomaar geen genoeg mee. In de stal haalt hij een schoffel. Daar moet Peter de takken mee naar zich toe trekken. “Maar wel voorzichtig, anders breken ze.” Op de een-na-laatste sport van de zeven meter lange ladder balanceert hij met in één hand de schoffel en in de andere het uiteinde van de tak. Als ik nu val ben ik misschien wel dood, denkt hij. Trillend trekt hij de tak naar zich toe totdat hij hem bij een paar blaadjes wat beter kan vastpakken. Héél langzaam probeert hij met zijn vingers achter de tak te komen en als dat lukt laat hij de schoffel tussen de takken omlaag vallen om de kersen te kunnen plukken. Opa raapt

ondertussen de schoffel op en reikt die weer aan. “Dáár zitten er ook nog een paar” wijst hij. Peter heeft geen hoogtevrees maar als hij echt niet meer bij de takken kan kruipt hij omlaag. Opa is nog steeds niet tevreden. Morrend verzet hij de ladder een beetje en kruipt zelf op de ladder. Opa is 68. Helemaal gerust is de jongen er niet op. Maar met een paar vloeken als het niet direct lukt en nog twee keer verzetten van de ladder haalt opa ook die laatste zes kersen uit de boom.

Nadat opa de kersen voorzichtig in kistjes heeft geschud loopt hij met Peter mee naar binnen waar zijn beurs ligt. Hij haalt er twee vijftig uit en geeft die aan de jongen. “Eigenlijk heb je het niet verdiend, want je hebt ze niet allemaal eruit gehaald.” Peter weet niet of opa serieus is of een grapje maakt. Het deert hem niet. Oma loopt met hem mee door de keuken naar buiten. Als hij op zijn fiets wil stappen duwt ze hem een munt in zijn hand “Hier jongen, je hebt goed gewerkt. Laat hem maar grommelen.” Verrast kijkt hij in zijn hand. Nóg twee vijftig! “Dank u wel, oma.” Blij fietst Peter naar huis. Daar laat hij mam zien wat hij heeft verdiend en vraagt om het sleuteltje van zijn *Boerenleenbank*-spaarpot zodat hij kan tellen of hij al genoeg geld heeft. Als hij de rode pot op de eettafel heeft omgekeerd begint hij te tellen. Eerst de briefjes, en dan de munten. Achtendertig vijftig. Nog niet genoeg.

’s Avonds schrijft Peter een brief aan Petra. Over zijn fietsplannen. En dat hij haar leuk vindt. Wanneer ze weer naar Montfort komt. Of ze hem ook leuk vindt durft hij niet te vragen. Misschien schrijft ze dat wel uit eigen beweging. Bij Munnichs haalt hij een envelop en een postzegel. Keurig schrijft hij de naam en het adres van Petra erop. Bij het postkantoor duwt hij de envelop in de bus, schichtig om zich heen kijkend of niemand hem ziet, die aan mam en pap zou kunnen vertellen dat hij een brief in de bus stopt. Want aan wie zou hij een brief moeten sturen. Die vraag wil hij liever

vermijden. De komende weken gaat hij de brievenbus thuis in de gaten houden zodat hij de brief van Petra vindt voordat iemand anders dat doet. Die dan moeilijke vragen gaat stellen. Maar na een tijdje zakt de moed wel een beetje in zijn schoenen. Nog steeds geen brief terug. Wat te doen? Pap heeft een wegenkaart van Limburg. Die ligt in de rechterlade van de kast in de kamer. Als mam in de tuin de was aan het ophangen is pakt Peter de kaart uit de kast. Op de achterkant staat een plattegrond van Maastricht. Minutieus speurt Peter de kaart af op zoek naar de Kalverstraat. Maar hoe hij ook zoekt, van links naar rechts, van boven naar beneden, vakje voor vakje, geen Kalverstraat. Zou die straat helemaal niet bestaan? Heeft Petra hem een verkeerd adres gegeven om van hem af te zijn? Heeft hij het adres niet goed onthouden? Hij kan het niet geloven. Maar ook de weken erna valt er geen brief in de bus. En er komen ook geen lastige vragen. Zou hij Agnes eens vragen of zij misschien het adres van Petra heeft? Zij is tenslotte haar beste vriendin. Maar nee, dan geeft hij toe dat hij verliefd is. En krijgt hij van Agnes misschien wel lastige vragen. Zou mam de brief van Petra aan hem gevonden hebben? Nee, dan zou ze er zeker wel iets van gezegd hebben. Petra blijft een onbereikbare droom.

Proeven

Elke zondag gaat Peter met Jan en zijn familie mee naar de wedstrijden van de RKNWB, de Brabants-Limburgse wielerbond. Daar kan hij alvast de sfeer proeven en de renners leren kennen. En aan iedereen die het horen wil vertelt hij dat hij volgend jaar ook gaat meedoen aan de wedstrijden. Maar vooralsnog is hij supporter van Jan. Als die in Ysselsteyn Limburgs kampioen wordt springt de kleine Peter hoger dan Neel en Thei, de ouders van Jan. De dag ervoor heeft hij eindelijk vijftig gulden aan Neel kunnen geven en dus kan hij nu ook zelf gaan trainen. Met pap heeft hij bij wielerszaak *Jo Geurts* in Echt een trainingspak, een wielerschoen met zeem en wielerschoentjes gekocht. Pap heeft de ijzertjes op de schoentjes geslagen, waarmee je in de toeclips vastklikt. Dat was nog wel een heel gedoe. Met een timmermanspotlood tekende hij de ijzertjes af op de schoenen, liggend op de grond, terwijl Peter op de fiets zittend zichzelf vasthiel aan de muur van het berghok. Met piepkleine spijkertjes werden de ijzertjes daarna op de schoenmakersleest in de zool geslagen en daarna aan de binnenkant van de schoen omgeslagen, zodat ze niet in zijn voeten prikken.

Mam heeft van *de Vlek* witte sokjes gekocht. Met rood-wit-blauwe biesjes. *De Vlek* is een koopman die met zijn wagen volgeladen met kleding en handdoeken iedere week langs de deur komt. Hij loopt altijd binnen, rookt tegen de klippen van de hel binnen een half uur zes, zeven sigaretten op en slurpt ondertussen een paar koppen koffie weg. Alle verhalen en roddels uit het dorp en over de familie worden gedeeld en tussen neus en lippen door verkoopt hij nog een paar mooie truitjes voor de jongens, een broek voor de oudste en een set badhanddoeken om eens te proberen of die beter bevallen dan de handdoeken die mam altijd al van hem koopt. Elke week ziet hij er slechter uit. Een ingevallen gezicht, bruine

wijs- en middelvinger aan zijn rechterhand en een rochel die aangeeft dat zijn zwartgeblakerde longen, darmen én hart door zijn strot naar buiten willen. Ja, hij zou eigenlijk moeten stoppen met roken van de dokter, “maar ik heb toch niks anders....” Dus ja, zou je hem die drie pakjes sigaretten en vijftig koppen koffie per dag moeten ontzeggen?

Pap heeft bij Jo Geurts een flesje *Scaldis* Zwitserse massageolie gekocht. Groen spul dat sterk naar menthol ruikt. Of stinkt. Althans dat vinden Carina en Tonny, de zusjes van Peter. Hij vindt het zelf geweldig spul. Niet omdat het, zoals op de verpakking staat, zou helpen tegen spierpijn, maar omdat het op zijn bruine spillebeentjes zo mooi glanst als hij het erop smeert. En omdat het naar wielrenners ruikt. Bij de jaarlijkse wielerronde van Montfort heeft hij het goedje al vaker geroken. Elk jaar komen veel renners zich bij oma omkleden. In de berging achter de keuken verruilen ze hun gewone jongens- en mannenkleden voor een kleurrijk wielertenuue. En na afloop krijgen ze van oma een emmer lauwwarm water om zich te wassen. Jo, Thieu en Pieter van Pol, drie neven van mam, zijn er ook altijd. Zij zijn de favorieten van Peter. Samen met Jo Vranken uit Linne en Theo van der Leeuw uit Echt. Met ontzag staat hij te kijken als ze hun soepele gladde benen insmeren met de gifgroene olie. Heerlijk, die geur. Dat is pas wielrennen! En tenslotte wordt hij zelf nu ook wielrenner. Dat staat wel vast.

Bij de voetbalclub heeft Peter zijn lidmaatschap opgezegd. Het veertigjarig bestaansfeest van RKSNA heeft hij nog wel meegemaakt. Maar bij de behendigheidsspelletjes die ze moeten doen en ook bij het doelschieten op een hardboard goal met twee gaten erin wordt hij laatste. En op de fancyfair die wordt gehouden bij Truuke Scheepers in de zaal wint hij ook al niks. Nee, niks voor hem, dat voetballen. En ook al is het eerste elftal pas kampioen geworden, zijn helden zitten op een fiets. Jo Geelen wint bijna iedere zondag bij de adspiranten A en bij de amateurs rijden de gebroeders van

Pol, heuse achterneven dus, met de allerbesten. In het jaarklassement wordt Jo eerste en Pieter tweede. Dát zijn pas kampioenen! Jo gaat het volgend jaar zelfs bij de KNWU, de nationale wielerbond, rijden.

Ook Jan wint het jaarklassement. Bij de adspiranten B, de jongens van 10 tot 13 jaar. Op de jaarvergadering van wielierclub Voorwaarts wordt hij gehuldigd. En Peter die wordt als nieuw lid verwelkomd. Daar zit hij dan, tussen de clubcoryfee-en Jo Geelen, Jo Vranken en Jo van Pol. Hij vraagt aan Jo van Pol of hij een keer bij hem langs mag komen om hem tips te vragen. Dat mag en een week later zit hij op de Stationsweg geboeid te luisteren naar de spannende verhalen van een échte wielrenner. Die heeft aan het eind van de middag maar één tip: trainen, trainen, trainen! Peter hoort het, maar trainen was bij het voetballen al niet zijn favoriete hobby. Of hij de goede raad gaat volgen? Hij zegt van wel.

Van oma krijgt Peter te horen dat hij een keer bij Jan Thissen langs mag gaan, ook een neef van mam. Jan heeft jaren geleden wedstrijden gefietst en hij heeft oma verteld dat hij nog wat materiaal heeft voor de jongen. Dat laat hij zich natuurlijk geen twee keer zeggen. Na school loopt hij naar het Gestraatje, waar Jan woont. Ook die drukt hem op het hart dat hij vooral veel moet trainen en niet moet wietjes plakken. "Daar word je geen renner van." Jan geeft hem een etenszakje, dat je om je nek kunt hangen en waar je een banaan in kan doen als je gaat trainen. En hij krijgt een petje van *Televizier*. Een écht *Televizier*-petje! Niet met *Velpon* geplakt. Nee, écht!

De eerste wedstrijd

Eind maart van het jaar 1968 staat Peter aan de start van de ronde van de Neerkant. Met rugnummer 27 opgespeld aan de rechterkant van zijn blauwe *Willem II*-truitje, want de jurywagen staat aan de rechterkant van de weg en zo kan de jury zijn rugnummer goed zien. Met de Volkswagen-bus van de wielclub is hij naar de wedstrijd gereden. Samen met een aantal andere jeugdleden van de club. En 'Damen', de secretaris-penningmeester, die naast chauffeur Graad op de voorbank zit. Pap en mam komen kijken, met ome Wiel, die bakker is en dus een auto heeft waar hij het brood en de vlaai mee langs zijn klanten brengt, een *Opel Rekord Caravan*. Waar doordeweeks brood en vlaaien liggen, zitten nu pap en mam. Toen hij zijn passagiers vanmorgen kwam ophalen heeft ome Wiel met een handveger de laatste restanten broodkruimels van de zitting geveegd.

Bij *café Thijssen* mogen de renners zich omkleden. Peter heeft zijn fietskleren al aan en hoeft alleen zijn trainingspak uit te trekken. En natuurlijk moet hij zijn benen insmeren met massageolie. In de zaal achter het café ruikt Peter het wielrennen. Hij vindt het héérlijk maar is eigenlijk te zenuwachtig om daarvan te genieten. De andere adspirantrenners, die zich bij het café omkleden, zijn allemaal minstens één kop groter dan hem. En bijna allemaal rijden ze op fietsen met 28 inch wielen. Daar kan hij met zijn ienie mienie 26 inch wieltjes natuurlijk niet tegenop. Bij iedere omwenteling van het wiel is de concurrentie 15 centimeter dichter bij de meet. Hij moet zijn smalle beentjes dus veel sneller laten rondmalen dan zijn mede-renners, en veel vaker. Bovendien heeft hij geen flauw idee waar hij staat. Hij heeft nog niet veel kunnen trainen want als de school uit gaat is het al bijna donker. En omdat hij op zaterdagen geld moet verdienen voor zijn nieuwe hobby komen naast de zondagen alleen de woensdagmiddagen in aanmerking voor een

trainingsrit. En die worden ook nog geclaimd door meester Goertz van de vijfde klas. Hij heeft het lumineuze idee om scholieren die straks 'verder gaan leren' op woensdagmiddag bij te scholen met Engelse les. Op zich niks mis mee, Peter vindt Engels wel leuk om te leren. Dan kan hij eindelijk die liedjes op *Radio Luxemburg* een beetje verstaan. Maar het gaat wel ten koste van de fiets. En trainen is onderhand wel hard nodig want in februari was het daar nog te koud voor. Eigenlijk heeft Peter daar nu al een hekel aan. Trainen in de kou en in je eentje is niet leuk. Niemand die zegt of je hard genoeg fietst. Pap is wel een paar keer op de brommer met hem meegereden als hij drie rondjes rondom *Genouwe* fietst. Maar die weet natuurlijk ook niet hoe hard een adspirantwielrenner moet trainen. En hoever. En natúúrlijk kan Peter hem niet bijhouden als pap gas geeft. Ja, heel even, als hij langzaam optrekt, maar langer dan vijftig meter is dat nooit. En bovendien vindt de jongen het akelig om kort achter pap te rijden. Ook al is er in de verste verte niemand op de verlaten landweg te zien. Wat als er een dier oversteekt en pap plotseling moet remmen. De gehandschoende knuistjes blijven dan ook angstvallig dicht bij de remgrepen en in de beugel als hij achter pap aan sprint. Dat dit niet de ideale positie is om snelheid te maken, weet híj veel.

Daar staat hij dan. Twintig meter voor de jurywagen, een oplegger, die op de stoep geparkeerd is en waarvan het zeil aan de weg-kant omhoog gebonden is met stukken vlastouw. Tegen de voorwand van de oplegger heeft iemand een horizontale lat geslagen en daar hangt een bordje op met een 4 erop. Vier ronden moeten er gereden worden. Peter heeft de ronde voor-verkend, net als alle andere renners. Het is best een lang rondje, helemaal door het veld buiten het dorp, waar de wind nog venijnig waait. Hij moet dus zorgen dat hij goed in de wielen blijft van zijn voorgangers, zodat hij zo min mogelijk wind vangt. Ome Wiel geeft hem nog wat laatste

tips: “Als je start moet je je linkerbeen driekwart omhoog houden. En snel in de clips.”

De microfonist roept de renners één voor één naar voren. Met zijn nummer 27 is Peter een van de laatsten, nerveus zoekt hij een plekje tussen de achterwielen op de brede Dorpsstraat. Na hem wordt Twan Verstappen omgeroepen. Gejuich uit het publiek. Twan komt uit Neerkant. Sterker nog, de streep ligt direct voor het café van zijn ouders. Peter kent wel zijn oudere broer Frans al. Die fietst bij de aspiranten A. Twan is net zo klein als Peter. Dat geeft de burger moed. En ook Arno Mors is niet veel groter dan hem. Daar gaat hij zich dus op richten.

Het startschot klinkt en de renners schieten in hun toeclips. Al valt dat voor Peter nog niet mee. Hij moet met zijn rechterhand zijn pedaal draaien om zijn schoen in de clips te krijgen. Hij trekt ze snel aan en spurt uit alle macht vooruit. Maar als het peloton bij de kerk de eerste bocht indraait ligt hij al twintig meter achter de groep. En al snel wordt de achterstand groter. Achter hem fietsen nog een paar rennertjes en samen met Arno Mors en de Duitser Rolf Schulz vormt Peter een groepje. Na de tweede bocht rijden ze het veld in. De kille wind blaast de snelheid uit de benen. In de verte verdwijnt het peloton. Hijgend probeert Peter in het wiel te kruipen van de Duitser. Af en toe moet hij uit het zadel om opnieuw snelheid te maken. Nog vóór de derde bocht is hij buiten adem. Gelukkig zijn z'n kompanen al net zo afgepeigerd en met zijn drieën bereiken ze de Dorpsstraat weer. Pap en mam staan met Ome Wiel en Damen te roepen: “Kom op, jong!”, “In het wiel blijven” en “Goed zo!” Maar zo goed gaat het niet. De beentjes draaien wat ze kunnen maar de longen van het kleine rennertje staan op springen. Nóg drie ronden!

Het tempo gaat zienderogen omlaag en om de beurt rijden de drie op kop. Zwijgend en hijgend. Het peloton is nergens meer te bekennen. Zelfs in het veld waar ze ver voor zich uit

kunnen kijken is niets te bekennen. Het duurt een eeuwigheid voordat ze kunnen afdraaien naar links en de wind schuin van achter waait. Dat loopt beter. Als ze de finishstraat indraaien roept het publiek hun weer toe. “Kom op jongens!” en “Hup, hup!” Peter hoort het amper nog. Stoempend en hijgend volgt hij zijn kompanen. Wéér tegen die verdomde wind in boksen. En blij als ze weer terugdraaien naar de finishstraat. Hij heeft helemaal niet in de gaten dat achter hem het peloton al in aantocht is voor de eindsprint. Als de microfonist hen maant om sneller te rijden zodat ze niet worden ingehaald door de renners die met hun eindsprint bezig zijn, heeft hij pas in de gaten dat hij op het punt staat om gedubbeld te worden. Samen met zijn twee fietsmaten zet hij ook een sprint in, maar net achter de finishlijn wordt het drietal ingehaald door vier, vijf uitbollende renners uit het peloton. De luidspreker schalt: “De gedubbelde renners kunnen de wedstrijd staken.” Even kijken de jongens elkaar aan. Dan zegt Arno Mors: “Dat zijn wij”. Enigszins teleurgesteld maar toch ook wel opgelucht dat hij niet nóg een keer tegen de wind in hoeft te beuken stopt Peter met trappen. Hij maakt zijn clips-riempjes los en draait terug naar de finishlijn. Zijn eerste wedstrijd zit erop. Als hij bij de streep komt ziet hij daar de moeder van Jan die felicitaties in ontvangst neemt. Blijkbaar heeft Jan gewonnen. Dat is hem in de hectiek van het voorbij-sprintende peloton helemaal ontgaan. Met een vermoeide glimlach feliciteert hij Neel die hem meteen complimenteert: “Jij hebt ook goed gereden.” Verlegen kijkt de jongen omlaag. Dat is wel érg overdreven. Maar hij vond het wél leuk. De tegenwind is alweer vergeten.

Vogels en vallen

De weken na de ronde van Neerkant laten hetzelfde beeld zien. Start van de wedstrijd, proberen aan te klampen, lossen uit het peloton en gedubbeld worden. Maar na een aantal wedstrijden kan Peter de wedstrijd helemaal uitrijden zonder gedubbeld te worden. Het duurt drie maanden en zo'n vijftien wedstrijden voordat Peter het peloton voor de eerste keer bij kan houden. Gelukkig is het gaande het seizoen al wat langer licht en dus kan er nu ook op de andere doordeweekse dagen getraind worden. Maar kracht en lengte blijven achter bij het geweld dat jongens als Gerrie Terlinde, Jos Bellemakers en Bert van Engelen in te brengen hebben.

Omdat de wielrenners na hun wedstrijd op de zondag samen naar de andere categorieën kijken worden er vriendschappen opgebouwd. Peter trekt veel op met die andere Peter, Peter Evers uit Maasbracht, en met Arno Cuijpers. Samen maken ze nu ook trainingstochten door het Midden-Limburgse. Arno is een vrolijke lange lat, die zelfs grote mensen onder de tafel praat. Als hij samen met Peter een keer terugkomt van een training is pap bezig met zijn vogels. Kanaries en parkieten. Van personata's tot rosella's en halsbandparkieten, vader Piet heeft het allemaal. Arno vertelt dat zijn vader ook vogels houdt en dat hij vast wel een paar vogels van Piet wil kopen. "Die rosella's koopt hij zeker. En die roseicollis ook." Piet wil wel wat vogels verkopen. Zijn vier volièrès zitten propvol met jong spul. "Zaterdag komt hij ze halen met de *Chevrolet*" zegt de slungelachtige jongen als hij op de fiets stapt om naar Posterholt te rijden.

Op zaterdag zit Piet met gestreken overhemd en stropdas aan de tafel in de woonkamer te wachten. Vandaag komt de vader van Arno Cuijpers vogels kopen. Met de *Chevrolet*. In gedachten heeft hij de prijzen voor zijn mooiste parkieten al een paar keer verhoogd. Iemand met een *Chevrolet* kan het tóch wel betalen. Maar na de middag is er nog steeds geen